

GRUNDLAGSUTSKOTTETS UTLÅTANDE 47/2004 rd

Regeringens proposition med förslag till komplettering av regeringens proposition med förslag till lag om Forststyrelsen (RP 154/2004 rd)

Till jord- och skogsbruksutskottet

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 30 november 2004 en proposition med förslag till komplettering av regeringens proposition med förslag till lag om Forststyrelsen (RP 248/2004 rd) till jord- och skogsbruksutskottet för beredning och bestämde samtidigt att grundlagsutskottet ska lämna utlåtande om ärendet till jord- och skogsbruksutskottet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringssekreterare Vilppu Talvitie, jord- och skogsbruksministeriet

- lagstiftningsråd Eija Siitari-Vanne, justitieministeriet
- professor Olli Mäenpää
- professor Veli-Pekka Viljanen.

Dessutom har utskottet fått skriftliga utlåtanden från

- Tunturi-Lapin Kehitys ry
- professor Kaarlo Tuori.

Samband med andra handlingar

Utskottet har lämnat utlåtande GrUU 38/2004 rd om regeringens proposition med förslag till lag om Forststyrelsen (RP 154/2004 rd).

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås att regeringens proposition med förslag till lag om Forststyrelsen kompletteras med de författningsrättsliga förutsättningar för behandling i vanlig lagstiftningsordning som grundlagsutskottet anger i ett utlåtande. Det är främst handläggningen av tillståndsärenden och jakt- och fiskeövervakningen som diskuteras i utskottets utlåtande.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2005 och avses bli behandlad i sam-

band med den. Den föreslagna lagen avses träda i kraft den 1 januari 2005.

Enligt avsnittet om lagstiftningsordning innebär de föreslagna ändringarna att de tillståndsärenden som Forststyrelsen enligt lag handlägger som offentliga förvaltningsuppdrag inklusive förfarandena för överklagande ordnas på det sätt som grundlagsutskottet kräver. Följaktligen anser regeringen att ändringarna kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Allmänt

Utskottet påpekar att kompletteringspropositionen beaktar utskottets anmärkningar till den ursprungliga propositionen på behörigt sätt.

Befogenhet att avgöra offentliga förvaltningsuppgifter

Enligt 9 § 2 mom. kan kvoter fastställas områdesvis för de tillstånd eller beslut som avses i 4 § i terrängtrafiklagen, 5 § i lagen om fiske och 6 § i jaktlagen. Bestämmelsen är mycket öppen eftersom 9 § 2 mom. inte ställer några krav på prövningen av kvoter. När kvoterna fastställs bör, enligt utskottet, samernas och den lokala befolkningens traditionella rättigheter att utöva näring på områdena beaktas. Detsamma gäller särskilda rättigheter och kommuninvånarnas lagstadgade fiske- och jakträttigheter. Enligt lagförslaget kan naturtjänstdirektören inom ramen för kvoterna delegera beslutanderätt beträffande enskilda tillstånd till någon annan tjänsteman eller anställd vid Forststyrelsen eller en utomstående sammanslutning som med avseende på sin oavhängighet, tillförlitlighet, sakkunskap och andra omständigheter kan anses vara lämplig.

Delegeringen av beslutanderätt måste bedömas med avseende på 124 § i grundlagen. Enligt paragrafen kan offentliga förvaltningsuppgifter anförtros andra än myndigheter bara genom lag eller med stöd av lag om det behövs för en ändamålsenlig skötsel av uppgifterna och det inte äventyrar de grundläggande fri- och rättigheterna. Uppgifter som innebär betydande utövning av offentlig makt får bara ges till myndigheter.

Utskottet anser att en lagstadgad tillämpning av den allmänna förvaltningsrättsliga lagstiftningen räcker till för att garantera att överföringen av beslutanderätt inte äventyrar de grundläggande fri- och rättigheterna, rättssäkerheten eller andra garantier för god förvaltning. Paragrafen gäller rutinmässiga tillstånd där det inte ingår någon betydande utövning av offentlig makt.

Tillståndsfrågorna kan således också handläggas av andra än myndigheter. Dessutom bör det noteras att frågan gäller tiotusentals tillståndsbeslut. Därför kan det vara lämpligt att beslutanderätten delegeras till och sprids ut på fler utomstående sammanslutningar som uppfyller villkoren i lagen. I detta hänseende är lagförslaget grundlagsenligt.

Utskottet vill dock påpeka att det behövs en hänvisning till samiska språklagen i 9 § 3 mom.

Överklagande

Överklagandebestämmelserna i 13 § innehåller allt väsentligt. Till exempel beslut om kvoter som avses i 9 § 2 mom. får överklagas genom besvär hos den behöriga förvaltningsdomstolen på det sätt som förvaltningsprocesslagen föreskriver.

Av motiven till lagförslaget framgår det emellertid inte vem som är behörig att överklaga beslut om kvoter. Jord- och skogsbruksutskottet bör ta ställning till om det behövs särskilda bestämmelser om vem som har rätt att överklaga och i så fall hur.

Övergångsbestämmelser

Enligt 23 § 5 mom. ska de åtgärder i samband med verkställigheten som avses i 9 § vara genomförda före den 1 maj 2005 på det sätt som lagen kräver. Enligt motiven ingår det i dessa åtgärder att bl.a. söka sammanslutningar som beslutanderätten i enskilda fall kan delegeras till.

Enligt utskottet kräver inte 9 § att beslut delegeras, men den tillåter delegering. Om kriterierna för god förvaltning och rättssäkerhet inte kan säkerställas före den 1 maj 2005, finns det inga rättsliga förutsättningar för att delegera beslutanderätt före detta datum. Med avseende på 21 § i grundlagen om garantier för god förvaltning och 124 § om rätt att överföra offentliga förvaltningsuppgifter på andra än myndigheter är det nödvändigt att övergångsbestämmelsen stryks. Annars kan lagförslaget inte behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Utlåtande

Grundlagsutskottet anför

*att lagförslaget kan behandlas i vanlig
lagstiftningsordning om utskottets kon-*

*stitutionella anmärkning till 23 §
5 mom. beaktas på behörigt sätt.*

Helsingfors den 3 december 2004

I den avgörande behandlingen deltog

vordf. Arja Alho /sd
medl. Leena Harkimo /saml
Hannu Hoskonen /cent
Roger Jansson /sv
Miapetra Kumpula /sd
Annika Lapintie /vänst
Reino Ojala /sd
Klaus Pentti /cent

Markku Rossi /cent
Simo Rundgren /cent
Arto Satonen /saml
Seppo Särkiniemi /cent
Ilkka Taipale /sd
Astrid Thors /sv
ers. Veijo Puhjo /vänst.

Sekreterare var

utskottsråd Kalevi Laaksonen.